

بِنَامِ خَدَاوَنْدِ جَان وَخُرَد

کلیات فخر الدین عراقی

مقدمه‌ی دیوان، غزلیات، رباعیات، تصاویر، ترجیعات، ترکیبات
قطعات، مثلثات، عشق‌نامه، معات، اصطلاحات صوفیه
توضیحات، مقابلہ، کشف الابیات و فهارس

تصویح و توضیح:

محسن پویان

۱۳۸۸

انتشارات میدکتر

فهرست مطالب

عنوان		صفحه	عنوان	صفحه	صفحه
پر لام	۱۵	۱۷. از میکده تا چه شور برخاست؟	۶۴	
مقدمه‌ی دیوان	۳۵	۱۸. باز مرا در غمت واقعه جانی است	۶۵	
غزلات:	۵۳	۱۹. ز خواب، نرگس مست تو سرگران برخاست....	۶۵	
۱. هر سحر صد ناله و زاری کنم پیش صبا	۵۵	۲۰. ناگه از میکده فغان برخاست.....	۶۶	
۲. ای مرایک بارگی از خویشنن کرده جدا.....	۵۵	۲۱. مهر مهر دلبری بر جان ماست	۶۶	
۳. این حادثه بین که زاد ما را	۵۶	۲۲. چنین که حال من زار در خرابات است	۶۷	
۴. کشیدم رنج بسیاری، دریغا.....	۵۶	۲۳. ندیده‌ام رخ خوب تو، روزکی چند است.....	۶۸	
۵. ندیدم در جهان کامی، دریغا.....	۵۷	۲۴. جانا، نظری، که دل فگار است	۶۸	
۶. سریه سر از لطف جانی، ساقی	۵۷	۲۵. دل، چو در دام عشق منظور است	۶۹	
۷. ای ز فروغ رخت تافته صد آفتاب.....	۵۸	۲۶. ساز طرب عشق که داند که چه ساز است؟.....	۶۹	
۸. مست خراب یابد هر لحظه در خرابات	۵۸	۲۷. در کوی خرابات، کسی را که نیاز است	۷۰	
۹. دیدی چو من خرابی افتاده در خرابات.....	۵۹	۲۸. طوهی یار پریشان چه خوش است	۷۱	
۱۰. به یک گره که دو چشمتو بر ابروان انداخت....	۶۰	۲۹. در سرم عشق تو سودایی خوش است	۷۱	
۱۱. چو آفتاب رخت سایه بر جهان انداخت.....	۶۰	۳۰. رخ نگار مرا هر زمان دگرنگ است	۷۲	
۱۲. عراقی بار دیگر توبه بشکست.....	۶۱	۳۱. شاد کن جان من، که غمگین است	۷۲	
۱۳. ساقی قدحی شراب در دست	۶۱	۳۲. مشو، مشو، ز من خسته دل جدا ای دوست	۷۳	
۱۴. از پرده برون آمد ساقی، قدحی در دست	۶۲	۳۳. کی بیسم چهره‌ی زیبای دوست؟.....	۷۴	
۱۵. دو اسبه پیک نظر می دوانم از چپ و راست	۶۲	۳۴. یک لحظه دیدن رخ جانانم آرزوست	۷۴	
۱۶. شوری ز شراب خانه برخاست	۶۳	۳۵. جز دیدن روی تو مرا رای دگر نیست	۷۵	
		۶۴	۳۶. هر دلی کو به عشق مایل نیست	۷۵	

۱۱۹. ناگه بت من مست به بازار برآمد (۲) ۸۹
 ۱۱۵. صبا وقت سحرگویی زکوی یار می آید ... ۱۰۵
 ۱۱۶. گویی درد تو درمان می نماید ۱۰۶
 ۱۱۹. غلام حلقه به گوش تو زار باز آمد ۱۰۶
 ۱۲۰. مرا درد تو درمان می نماید ۱۰۶
 ۱۱۷. بیا، که بی رخ زیبات دل به جان آمد ۱۰۶
 ۱۲۱. ای باد صبا، به کوی آن یار ۱۰۶
 ۱۱۸. ز اشیاق تو، جانا دلم به جان آمد ۱۰۶
 ۱۲۱. دل در گره زلف تو بستیم دگر بار ۱۰۷
 ۱۱۹. آشکارا نهان کنم تا چند؟ ۱۰۷
 ۱۲۲. دل در گره زلف تو بستیم دگر بار (۲) ۱۰۷
 ۱۱۰. آن را که غمته ز در براند ۱۰۷
 ۱۲۲. رخ سوی خرابات نهادیم دگر بار ۱۰۸
 ۱۱۵. این درد مرا دوا که کند؟ ۱۰۸
 ۱۲۳. نظرز حال من ناتوان دریغ مدار ۱۰۸
 ۱۱۶. در من نگرد یار دگر بار که داند؟ ۱۰۸
 ۱۲۳. غلام روی توام، ای غلام، باده بیار ۱۰۹
 ۱۱۷. ای دل، چو در خانه ختار گشادند ۱۰۹
 ۱۲۴. مرا از هرچه می بینم رخ دلدار اولی تر ۱۰۹
 ۱۱۸. نخستین باده کاندر جام کردند ۱۰۹
 ۱۲۵. نیم چون یک نفس بی غم، دلم خون خوار اولین تر ۱۱۰
 ۱۱۹. نگارا، جسمت از جان آفریدند ۱۱۰
 ۱۲۶. سریه سر از لطف جانی، ای پسر ۱۱۱
 ۱۱۰. اگر شکسته دلانست هزار جان دارند ۱۱۱
 ۱۲۷. چو چشم مست تو آغاز کبر و ناز کند ۱۱۱
 ۱۱۱. بمن، ای دل، بند جان نتوان نهاد ۱۱۱
 ۱۲۸. ای امید جان، عنایت از عراقی و امگیر ۱۱۲
 ۱۱۲. باز دلم عیش و طرب می کند ۱۱۲
 ۱۲۹. هر شب دل پر خونم بر خاک درت افتاد ۱۱۲
 ۱۱۳. هر که او دعوی مستی می کند ۱۱۲
 ۱۲۸. به خرابات شدم دوش مرا بار نبود ۱۱۳
 ۱۱۴. به دست غم گرفتارم، بیا ای یار، دستم گیر ۱۱۳
 ۱۱۵. بی دلی را بی سبب آزرده گیر ۱۱۳
 ۱۲۸. هر که در بند زلف یار بود ۱۱۳
 ۱۱۶. ای مطروب درد، پرده بنواز ۱۱۴
 ۱۲۹. تا کی از ما یار پنهان بود؟ ۱۱۴
 ۱۱۷. چون تو کودی حدیث عشق آغاز ۱۱۵
 ۱۲۹. ای خوش ادل کاندر او از عشق تو جانی بود ۱۱۵
 ۱۱۸. از غم عشقت چگر خون است باز ۱۱۵
 ۱۳۰. ای کارم ز دست می برود ۱۱۵
 ۱۱۹. کار ما، بنگر، که خام افتاد باز ۱۱۶
 ۱۳۵. اندرین ره هر که او یکتا شود ۱۱۶
 ۱۱۰. بی جمال تو، ای جهان افروز ۱۱۷
 ۱۳۶. نگارینی که با ما می نپاید ۱۱۷
 ۱۱۱. ساقی، ز شکر خنده شراب طرب انگیز ۱۱۷
 ۱۳۷. مرا، گرچه ز غم جان می برآید ۱۱۷
 ۱۱۲. زان پیش که دل ز جان برآید ۱۱۸
 ۱۳۲. در بزم قلندران قلاش ۱۱۸
 ۱۱۳. آخر این تیره شب هجر به پایان آید ۱۱۸
 ۱۳۲. تماشا می کند هر دم دلم در باغ رخسارش .. ۱۱۸
 ۱۱۴. صبا وقت سحرگویی زکوی یار می آید ... ۱۱۸
 ۱۳۳. بکشم به ناز روزی سر زلف مشک رنگش. ۱۱۸

۱۱۹. ناگه بت من مست به بازار برآمد (۲) ۹۰
 ۱۱۶. خرم تن آن کس که دل ریش ندارد ۹۰
 ۱۱۹. عشق سیمرع است، کورا دام نیست ۹۱
 ۱۲۰. دل، که دائم عشق می ورزید رفت ۹۱
 ۱۱۷. راحت سر مردمی ندارد ۹۱
 ۱۲۱. آه! به یک بارگی یار کم مادرفت ۹۱
 ۱۱۸. باز هجر یار دامانم گرفت ۹۱
 ۱۲۲. نگارا، بی تو برق جان که دارد؟ (۲) ۹۲
 ۱۱۹. مراگر یار بنوازد، زهی دولت ۹۲
 ۱۲۳. کی از تو جان غمگینی شود شاد؟ ۹۲
 ۱۱۴. هر که را جام می به دست افتاد ۹۳
 ۱۲۴. باز دل از در تو دور افتاد ۹۳
 ۱۱۵. عشق، شوری در نهاد ما نهاد ۹۴
 ۱۲۵. عشق شوفی در نهاد ما نهاد ۹۴
 ۱۱۶. بیا بیا، که نسیم بهار می گذرد ۹۴
 ۱۲۶. بیا، که عمر من خاکساز می گذرد ۹۴
 ۱۱۷. پشت بر روزگار باید کرد ۹۵
 ۱۲۷. یاد آن شیرین پسر خواهیم کرد ۹۵
 ۱۱۸. می روان کن ساقیا، کین دم روان خواهیم کرد ۹۶
 ۱۲۸. بی رخت جان در میان نتوان نهاد ۹۶
 ۱۱۹. هر شب دل پر خونم بر خاک درت افتاد ۹۷
 ۱۲۹. من رنجور را یک دم نپرسد یار چتوان کرد؟ ۹۷
 ۱۱۱. با شمع روی خوبان پروانه ای چه سنجد؟ ۹۷
 ۱۲۱. بدین زبان صفت حسن یار نتوان کرد ۹۷
 ۱۱۲. با عشق عقل فرسا دیوانه ای چه سنجد؟ ۹۷
 ۱۲۲. از در یار گذر نتوان کرد ۹۸
 ۱۱۳. بتم از غمze و ابرو، همه تیر و کمان سازد ۹۸
 ۱۲۳. با عشق تو ناز در نگنجد ۹۸
 ۱۱۴. چنین که غمzه تو خون خلق می ریزد ۹۹
 ۱۲۴. اگر یک بار زلف یار از رخسار برخیزد ۹۹
 ۱۱۵. جانا، حدیث شوقت در داستان نگنجد ۹۹
 ۱۲۵. امروز مرا در دل جز یار نمی گنجد ۹۹
 ۱۱۶. آن را که چو تو نگار باشد ۱۰۰
 ۱۲۶. تا برقرار حسنه دل بی قرار باشد ۱۰۰
 ۱۱۷. امروز مرا در دل جز یار نمی گنجد (۲) ۱۰۰
 ۱۲۷. در حلقه فقیران قیصر چه کار دارد؟! ۱۰۱
 ۱۱۸. دیده بختم، دریغا کور شد ۱۰۱
 ۱۲۸. من مست می عشقم، هشیار نخواهم شد ۱۰۲
 ۱۱۹. پرتو جمالت برهان چه کار دارد؟ ۱۰۲
 ۱۲۹. گر نظر کردم به روی ماه رخساری چه شد؟ ۱۰۳
 ۱۱۱. با درد خستگانت درمان چه کار دارد؟! ۱۰۳
 ۱۳۰. با درد خستگانت درمان چه کار دارد؟! ۱۰۴
 ۱۱۲. ناگه بت من مست به بازار برآمد (۲) ۹۰

۲۳۱. گفتم: دل من، گفت که: خون کرده‌ی ماست ... ۱۵
۲۳۲. اندوه‌گشی چرا؟ عراقی ... ۴۰
۲۳۳. زد و دیده خون فشانم، ز غمت شب جدایی ... ۴۱
۲۳۴. الاقم، واغتنم یوم التلاقی ... ۲۹۴
۲۳۵. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۱۳
۲۳۶. ای جمله‌ی خلق راز بالا و ز پست ... ۳۹
۲۳۷. بی آن که دو دیده بر جمالت نگریست ... ۱۱
۲۳۸. اندره عشق دی و کی پیدا نیست ... ۱۲
۲۳۹. دل سوختگان را خبر از عشق تو نیست ... ۱۴
۲۴۰. پیری ز خرابات برون آمد مست ... ۲۳۵
۲۴۱. گل صبح دم از باد بر آشافت و بریخت ... ۳۷
۲۴۲. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۳۵
۲۴۳. تا با توانم، از تو جان دهم آدم را ... ۳۲
۲۴۴. ای دوست، به دوستی قرینیم تورا ... ۲۹
۲۴۵. ای دوست، فتاد با تو حالی دل را ... ۴
۲۴۶. با حکم خدایی، که قضایش این است ... ۳۱
۲۴۷. سودای توکرد لاابالی دل را ... ۵
۲۴۸. ای دوست، که جهان در کنف قدرت اوست ... ۳۳
۲۴۹. تا ظن نبری که مشکلی نیست مرا ... ۷
۲۵۰. ایزد، که جهان در کنف قدرت اوست ... ۲۳۴
۲۵۱. هرچند که دل را غم عشق آین است ... ۶
۲۵۲. ای دوست، به دوستی قرینیم تورا ... ۲۹
۲۵۳. ای دوست، فتاد با تو حالی دل را ... ۴
۲۵۴. با آن که خوش آید از تو ای یار، جفا ... ۲۷
۲۵۵. ای دوست، که عقل آن دانست ... ۲۷
۲۵۶. پرسیدم از آن کسی که برهان دانست ... ۲۶
۲۵۷. نه از تو به من رسید بونی ... ۲۵
۲۵۸. بیان نظری به ما نکردی ... ۲۵۲
۲۵۹. چه کرده‌ام؟ که دلم از فراق خون کردی؟ ... ۲۵۱
۲۶۰. چه بدر کردم؟ چه شد؟ از من چه دیدی؟ ... ۲۵۳
۲۶۱. چه خوش باشد دلا، کر عشق یار مهریان میری ... ۲۶۱
۲۶۲. چو برقع از رخ زیبای خود براندازی ... ۲۶۲
۲۶۳. از کرم در من بی چاره نظر کن نفسی ... ۲۶۳
۲۶۴. نگار، وقت آن آمد که یک دم زآن من باشی ... ۲۶۴
۲۶۵. خوش دردی! که درمانش تو باشی ... ۲۶۵
۲۶۶. چه خوش باشد! که دلدارم تو باشی ... ۲۶۶
۲۶۷. دلی دارم، چه دل؟ محنت‌سرایی ... ۲۹۳
۲۶۸. زاشتیاق تو جانم به لب رسید، کجایی؟ ... ۲۹۴
۲۶۹. نمالی لم اطاسیع الطباقی ... ۲۶۹
۲۳۱. زه! جمال تورشك بتان یغمایی ... ۲۹۶
۲۳۲. آن دوستی قدیم ما چون گشته است؟ ... ۲۹۷
۲۳۳. کشید کار ز تنها یم به شیدایی ... ۲۹۸
۲۳۴. در دام غم دلم زبون افتاده است ... ۲۹۹
۲۳۵. همی گردم به گرد هر سرایی ... ۲۹۹
۲۳۶. معاشقه و عشق عاشقان یک نفس است ... ۲۳۰
۲۳۷. شدم از عشق تو شیدا، کجایی؟ ... ۲۳۰
۲۳۸. نیم بی تو دمی بی غم، کجایی؟ ... ۲۳۱
۲۳۹. عشق تو، که سرمایه‌ی این درویش است ... ۲۳۲
۲۴۰. درین ره گر به ترک خود بگویی ... ۲۳۰
۲۴۱. درین ره گر به ترک خود بگویی (۲) ... ۲۳۰
۲۴۲. چو گل دل شکفاند، عشق است ... ۲۳۲
۲۴۳. گر از زلف پریشانت صبا برهم زند موبی ... ۲۳۳
۲۴۴. بیمار توانم، روی توام درمان است ... ۲۴۴
۲۴۵. نه از تو به من رسید بونی ... ۲۴۴
۲۴۶. رایات ... ۲۴۶
۲۴۷. عیشی نبود چو عیش لولی و گدا ... ۲۴۷
۲۴۸. چشمم ز غم عشق تو خون باران است ... ۲۴۸
۲۴۹. ای دوست، به دوستی قرینیم تورا ... ۲۴۹
۲۵۰. ای دوست، فتاد با تو حالی دل را ... ۲۴۹
۲۵۱. ای دوست، توکرد لاابالی دل را ... ۲۴۹
۲۵۲. ای دوست، توکرد که دل را غم عشق آین است ... ۲۴۹
۲۵۳. ای دوست، که جهان در کنف قدرت اوست ... ۲۴۹
۲۵۴. ای دوست، زنم بداندیشان را ... ۲۴۰
۲۵۵. ای دوست شراب و جام و ساقی همه اوست ... ۲۴۰
۲۵۶. ای دوست، زنم بداندیشان را ... ۲۴۰
۲۵۷. ای دوست، از باده عشق شد مگر گوهر ما؟ ... ۲۴۰
۲۵۸. ای دوست، هرچند کباب دل و چشم تر هست ... ۲۴۰
۲۵۹. ای دوست، تو آرزوی دیرینه‌ی ما ... ۲۴۰
۲۶۰. ای دوست، گردنده فلک دلیر و دیر است که هست ... ۲۴۰
۲۶۱. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۲. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۳. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۴. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۵. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۶. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۷. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۸. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱
۲۶۹. ای دوست بیا، که بی تو آرام نیست ... ۲۴۱

۲۷۰. لقد فاح الرابع و دار ساقی ... ۲۴۴
۲۷۱. آن جام طرب فزای ساقی ... ۲۴۵
۲۷۲. جانا، ز منت ملال تاکی ... ۲۴۶
۲۷۳. دل ریایی دل ز من ناگه رویدی کاشکی ... ۲۴۷
۲۷۴. از غم دلدار زارم، مرگ به زین زندگی ... ۲۴۸
۲۷۵. الا، قد طال عهدی بالوصال ... ۲۴۹
۲۷۶. گر به رخسار تو، ای دوست، نظر داشتمی ... ۲۵۰
۲۷۷. در جهان گر نه یار داشتمی ... ۲۵۱
۲۷۸. گر نه سودای یار داشتمی ... ۲۵۲
۲۷۹. ای که از لطف سراسر جانی ... ۲۵۳
۲۸۰. تریا بجهای، شنگی، شوخی، شکرستانی ... ۲۵۴
۲۸۱. چنانم از هوس لعل شگرستانی ... ۲۵۵
۲۸۲. سو عشقست کس تواند گفت؟ نی ... ۲۵۶
۲۸۳. کی بود کین درد را درمان کنی؟ ... ۲۵۷
۲۸۴. نگویی باز: کای غم خوار چونی؟ ... ۲۵۸
۲۸۵. بیا، تابی دلان را زار بینی ... ۲۵۹
۲۸۶. ای خوشر از جان، آخر کجایی؟ ... ۲۶۰
۲۸۷. ای ربوه دلم به رعنایی ... ۲۶۱
۲۸۸. بود آیا که خرامان ز درم بازایی؟ ... ۲۶۲
۲۸۹. بیا، که بی تو به جان آمدم ز تنها یی ... ۲۶۳
۲۹۰. پسرا، ره قلندر سزادار به من نمایی ... ۲۶۴
۲۹۱. چه بود گر نقاب بگشایی؟ ... ۲۶۵
۲۹۲. در کوی تو لولی، گدایی ... ۲۶۶
۲۹۳. دلی دارم، چه دل؟ محنت‌سرایی ... ۲۶۷
۲۹۴. زاشتیاق تو جانم به لب رسید، کجایی؟ ... ۲۶۸
۲۹۵. ز دو دیده خون فشانم، ز غمت شب جدایی ... ۲۶۹

۲۵۱	در نعت خلفای راشدین	۳۲۲	لیبیات
۲۵۲	در نصیحت عوام	۳۲۵	۱. عشق اد به تورخ عیان نماید
۲۵۳	سبب نظم کتاب	۳۲۶	۲. سالی، بیار می که فرو رفت آفتاب
۲۵۴	در مدح صفات صاحب دیوان	۳۳۰	۳. چون ننالم؟ چرا نگریم زار؟
۲۵۵	در نصیحت ملوک	۳۳۵	۴. در نصیحت عوام
۲۵۶	حکایت اسکندر و ارسطو	۳۳۷	۵. سبب نظم کتاب
۲۵۷	هیان پک دله یاران بسی حکایت هاست	۳۳۷	۶. سالی، بیار می که فرو رفت آفتاب
۲۵۸	فرزند عزیز، قرۃ العین کبیر	۳۳۷	۷. چون ننالم؟ چرا نگریم زار؟
۲۶۱	اندر ابتدای کتاب	۳۳۷	۸. در مدح صفات صاحب دیوان
۲۶۵	به طعنه گفت مرا دوستی که: ای زرّاق	۳۳۷	۹. سالی، بیار می که فرو رفت آفتاب
۲۶۹	فصل اول - در وصف عاشقان	۳۳۸	۱۰. فرستاد دریای فضل و هنر
۲۷۲	گرچه بیماری، ای نسیم سحر	۳۳۸	۱۱. طاب روح النسیم بالاسحار
۲۷۹	فصل دوم - در بیان حال عاشق و معشوق	۳۳۸	۱۲. راه باریک است و شب تاریک و مرکب لنگ و پیر
۲۸۲	فصل سوم - در صفت عاشق	۳۳۸	۱۳. جبذا صدقه‌ی سرای کمال
۲۸۶	فصل چهارم - در بیان عشق	۳۳۹	۱۴. جبذا صدقه‌ی بهشت مثال
۲۸۹	فصل پنجم - در کمال انسان در عشق	۳۳۹	۱۵. دوش مانا شنید فربادم
۲۹۱	فصل ششم - در بیان شوق دوست	۳۳۹	۱۶. شهبازم و شکار جهان نیست در خورم
۲۹۲	فصل هفتم - در غلبات عشق	۳۴۱	۱۷. می‌بیاور ساقیا، تا خویشن را کم زنیم
۲۹۶	فصل هشتم - در خطاب با معشوق	۳۴۳	۱۸. هنوز باغ جهان را نبود نام و نشان
۳۰۱	۱. ای رند قلندر کیش، می‌نوش زکس مندیش	۳۴۳	۱۹. قبله‌ی روی صوفیان بارگه صفائ او
۳۰۳	۲. در دیر شور و بنشین با خوش پسری شیرین	۳۴۳	۲۰. ای جلالت فرش عزّت جاودان انداخته
۳۰۹	فصل نهم - در بیان حقیقت عشق	۳۴۳	۲۱. ای جلالت فرش عزّت جاودان انداخته (۲)
۳۱۲	فصل دهم - خاتمه الکتاب	۳۴۳	۲۲. منم ز عشق سر از عرش برتر آورده
۳۱۳	۱. معاشر	۲۴۳	۲۳. ای رخت مجمع جمال شده
۳۱۴	۲. مقدمه	۳۴۳	۲۴. که برد از من بی دل بر جانان خبری؟
۳۱۵	۳. ای ما سبا بگذر پیش در آن دلبر	۳۴۳	۲۵. دلا در بزم عشق یار، هان، تا جان برافتانی
۳۱۷	۴. با این همه می‌کوش زهر را از کف او می‌نوش	۳۴۴	۲۶. ای باد برو، اگر توانی
۳۱۸	۵. در میکده چوش او باش می خواره شو و قلاش	۳۴۴	ترجیات
۳۱۹	۶. لمعه‌ی دوم	۳۴۴	۱. ای زده خیمه‌ی حدوث و قدم
۳۲۰	۷. لمعه‌ی سوم	۳۴۵	۲. طاب روح النسیم بالاسحار
۳۲۱	۸. لمعه‌ی چهارم	۳۴۷	۳. در جام جهان نمای اول
۳۲۲	۹. لمعه‌ی پنجم	۳۴۸	۴. در میکده با حریف قلاش
۳۲۳	۱۰. لمعه‌ی ششم	۳۴۹	۵. طرب، ای دل، که نوبهار آمد
۳۲۴	۱۱. لمعه‌ی هفتم	۳۵۱	۶. عاشقان چون بر در دل حلقه‌ی سودا زنند

۱۴۶	۱. ای منزل دوست، خوش هوایی داری	۲۵۳	۷. روشنان آینه‌ی دل چو مصقاً بینند
۱۴۷	۲. در عشق، اگر بسی ملامت ببری	۲۵۳	۸. یا نسیم خوش بهار وزید
۱۴۸	۳. از آتش غم چند روانم سوزی؟	۲۵۳	۹. یارب، ای بوی چنین خوش ز گلستان آید
۱۴۹	۴. هر لحظه ز چهره آتشی افزوی	۲۵۳	۱۰. فرستاد دریای فضل و هنر
۱۵۰	۵. هم دل به دلستان رساند روزی	۲۵۳	۱۱. طاب روح النسیم بالاسحار
۱۵۱	۶. آیا خبرت شود عیام روزی؟	۲۵۳	۱۲. راه باریک است و شب تاریک و مرکب لنگ و پیر
۱۵۲	۷. ای کرده به من غم تو بیداد بسی	۲۵۴	۱۳. جبذا صدقه‌ی سرای کمال
۱۵۳	۸. گر شهر شوی به شهر شراناسی	۲۵۴	۱۴. جبذا صدقه‌ی بهشت مثال
۱۵۴	۹. چون خاک زمین اگر عنانکش باشی	۲۵۴	۱۵. دوش مانا شنید فربادم
۱۵۵	۱۰. ای کاش! بدانمی که من کیستمی؟	۲۵۴	۱۶. شهبازم و شکار جهان نیست در خورم
۱۵۶	۱۱. گر مونس و همدمنی دمی یافتمی	۲۵۴	۱۷. می‌بیاور ساقیا، تا خویشن را کم زنیم
۱۵۷	۱۲. گر من به صلاح خویش کوشان بدمی	۲۵۵	۱۸. هنوز باغ جهان را نبود نام و نشان
۱۵۸	۱۳. حال من خسته‌ی گدا می‌دانی	۲۵۵	۱۹. قبله‌ی روی صوفیان بارگه صفائ او
۱۵۹	۱۴. در عشق ببر از همه، گر بتوانی	۲۵۵	۲۰. ای جلالت فرش عزّت جاودان انداخته
۱۶۰	۱۵. گفتم که: اگرچه آفت جان منی	۲۵۵	۲۱. ای جلالت فرش عزّت جاودان انداخته (۲)
۱۶۱	۱۶. ای کرده غمت با دل من روی به روی	۲۵۵	۲۲. منم ز عشق سر از عرش برتر آورده
۱۶۲	۱۷. تو واقف اسرار من آن‌گاه شوی	۲۵۵	۲۳. ای رخت مجمع جمال شده
۱۶۳	۱۸. هر بُوی که از مشک و قرنفل شنوی	۲۵۶	۲۴. که برد از من بی دل بر جانان خبری؟
۱۶۴	۱۹. ای لطف تو دست‌گیر هر رسوایی	۲۵۶	۲۵. دلا در بزم عشق یار، هان، تا جان برافتانی
قصاید		۲۲۷	۲۶. ای باد برو، اگر توانی
۱	۱. ای صبا جلوه‌ده گلستان را	۲۵۹	ترجیات
۲	۲. لاح صباح الوصال دَرْ شمشوش القراب	۲۶۱	۱. ای زده خیمه‌ی حدوث و قدم
۳	۳. اگر وقت سحر بادی ز کوی یار در جند	۲۶۳	۲. طاب روح النسیم بالاسحار
۴	۴. دل تو را دوست ترز جان دارد	۲۶۴	۳. در جام جهان نمای اول
۵	۵. طرب، ای دل، که نوبهار آمد	۲۶۶	۴. در میکده با حریف قلاش
۶	۶. عاشقان چون بر در دل حلقه‌ی سودا زنند	۲۶۸	۵. در نعت محمد مصطفا(ص)

۴۴۲	۲۵. لمعه‌ی بیست و پنجم.....	۴۱۸	۸. لمعه‌ی هشتم.....
۴۴۳	۲. لمعه‌ی بیست و ششم.....	۴۱۹	۹. لمعه‌ی نهم.....
۴۴۵	۲۷. لمعه‌ی بیست و هفتم.....	۴۲۰	۱۰. لمعه‌ی دهم.....
۴۴۶	۲۸. لمعه‌ی بیست و هشتم.....	۴۲۲	۱۱. لمه‌ی یازدهم.....
۴۵۳	اصطلاحات عربی.....	۴۲۳	۱۲. لمعه‌ی دوازدهم.....
۴۷۳	توضیحات و تصریحات.....	۴۲۴	۱۳. لمعه‌ی سیزدهم.....
۷۴۷	فهرست کشف الایات غزلیات.....	۴۲۶	۱۴. لمعه‌ی چهاردهم.....
۷۸۴	فهرست کشف الایات رباعیات.....	۴۲۷	۱۵. لمعه‌ی پانزدهم.....
۷۸۸	فهرست کشف الایات قصاید.....	۴۲۹	۱۶. لمعه‌ی شانزدهم.....
۷۹۸	فهرست کشف الایات ترجیعات.....	۴۳۰	۱۷. لمعه‌ی هفدهم.....
۸۰۳	فهرست کشف الایات ترکیبات، مقطّعات، مثلثات.....	۴۳۳	۱۸. لمعه‌ی هوزدهم.....
۸۰۶	فهرست کشف الایات عشق‌نامه.....	۴۳۵	۱۹. لمعه‌ی نوزدهم.....
۸۲۱	نمایه‌ی توضیحات.....	۴۳۶	۲۰. لمعه‌ی بستم.....
۸۴۷	نمایه‌ی نام کسان.....	۴۳۸	۲۱. لمعه‌ی بیست و یکم.....
۸۵۱	نمایه‌ی جای‌ها.....	۴۳۹	۲۲. لمعه‌ی بیست و دوم.....
۸۵۳	کتاب‌نامه.....	۴۴۰	۲۳. لمعه‌ی بیست و سوم.....
		۴۴۱	۲۴. لمعه‌ی بیست و چهارم.....

که در چشمم نزد خاری، درینا
که دارد این چنین یاری، درینا
که چون شد حال بیماری، درینا
ندادم بار یک باری، درینا
رسد هر لحظه تیماری، درینا
به سر شد روزگارم بی رخ توا
نپرسد از عراقی، تا بمیرد
جهان گوید که: مرد، آری، درینا^۱

ندیدم هیچ گلزاری به عالم
مرا یاری است کز من یاد نارد
دل بیمار من بیند نپرسد
شدم صدبار بر درگاه وصلش
ز اندوه فراش بر دل من
به سر شد روزگارم بی رخ توا
نمایند از عمر بسیاری، درینا

۵

بماندم بی سرانجامی، درینا
مرا جز غصه آشامی، درینا
نصیب بخت من جامی^۲، درینا
که آن را نیست آرامی، درینا
از آن شیرین لبsh کامی، درینا
کُند یادم به پیغامی، درینا
چو وادیدم^۳ عراقی نزد آن دوست
نمی‌ارزد به دشنامی، درینا

ندیدم در جهان کامی، درینا
گورانده نشد از خوان گیتی
نشد از بزم وصل خوب‌رویان
مرا دور از رخ دلدار، دردی است
فرو شد روز عمر^۴ و بر نیامد
درین امید عمر رفت کاخر

۶

خوشتر از جان چیست؟ آنی، ساقیا
رو، که شیرین دلستانی، ساقیا
کز صفا آب روانی، ساقیا
سر به سر از لطف جانی، ساتیا
میل جان‌ها^۵ جمله سوی روی توست
(ان به چشم من درآیی هر زمان^۶)

۱- اهی، اهی.
۲- نه بس ماند از عراقی تا بپرسند / جهان، گوید که مرداری، درینا.
۳- در دیدم.
۴- عمرم.
۵- دل‌ها.
۶- دل‌ها.

خسته‌ای کامید^۷ دارد از نکورویان وذ
دیده‌ای کز خاک درگاه تو جوید تویه
نیم جانی ماند و آن هم ناتوانی، گو بر
از عراقی دوش پرسیدم که: چون است حال تو؟
گفت: چون باشد کسی کز دوستان باشد جدا؟^۸

۷

این حادثه بین که زاد ما را
آن یار، که در میان جان است
در خانه‌ی ما نمی‌نهد پای
روزی به سلام یا پیامی
دانست که در غمیم بی او
بر ما در لطف خود^۹ فرویست^۷
خود مادر روزگار گویی
کز بهر فراق زاد ما را
ای کاش نزادی^۸، ای عراقی
کز توست همه فساد ما را

۸

کشیدم رنج بسیاری، درینا
به عالم، در که دیدم^{۱۰} باز کردم
ندیدم روی دلداری، درینا
نیامد خوب رخساری، درینا
شدم نومید کاندر چشم امید^{۱۱}

۱- هم چنین.
۲- کامید.

۳- نیم جانی ماند و آن هم تا تو کی گویی برآ.

۴- گفت: چون باشد کسی کز دوست و اماند جدا؟

۵- کوفتاد.

۶- وصل خویش.

۷- دربیست.

۸- ای: ندارد.

۹- نزاده‌یی.

۱۰- دیده.

۱۱- اومید.